

BILDANDE AV NATURRESERVATET NORPPUJOKI I ÖVERTORNEÅ OCH PAJALA KOMMUNER

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Norppujoki. Lantmäteriets slutliga inmätning av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploatering och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av främmande trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturresevatets namn:	Norppujoki
Kommun:	Övertorneå och Pajala
Lägesbeskrivning:	20 km V om Svanstein
Area:	ca 975 ha
Fastigheter och ägare:	Övertorneå 1:1 (del av), Sveaskog
Natura 2000:	berör Torne och Kalix älvsystem (SE0820430)
Sameby:	Korju

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga väg eller led.
6. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
7. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
8. Inplantera växt- eller djurart.
9. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älg torn.
13. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Innan underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länsstyrelsen.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.

2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÄLEN FÖR LÄNSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	ca 975 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 683,5 ha, varav produktiv skog ca 393 ha Myr ca 290,5 ha Vatten ca 1 ha

Norppujoki är beläget 250 m.ö.h, ca 20 km väster om Svanstein på gränsen mellan Pajala och Övertorneå kommuner. Det är ett stort skogs- och myrkomplex som avvattnas av ett par bäckar som rinner i nord-sydlig riktning. Området är till största delen beläget under Högsta kustlinjen, men omkringliggande höjder har stuckit upp ovanför. Jordarterna morän och torv dominerar inom reservatet. I sydvästligaste delen finns en flackare isälvsavlagring, som delvis är överväxt av torv. Berggrunden inom reservatsområdet består av omvandlade sedimentära bergartere.

Skogen domineras av skiktad och luckig granskog i sen succession med ett stort inslag av björk, sälg och bitvis även asp. Många av lövträden har hög ålder och grova dimensioner. Även många granöverståndare är mer än 200 år gamla. Längs med bäckarna är vegetationen lövrik och frodig med arter som skogsnäva, brudborst och bollvitmossa. Längs med bäcken Keskinenjoki i reservatets södra del finns bäver som lämnar gnagda trädstammar och andra spår efter sig.

Hela Norppujoki har påtagligt med död ved och bitvis ligger lågor som plockepinn på marken. Döda, stående granar av grova dimensioner är också vanliga. Brandljud har hittats i två björkar och i en död gran och det finns ett antal kolade rotvältor, men det var troligtvis runt 200 år sedan det brann i berörda delar och området har troligen inte brunnit så hårt.

Bäcken Norppujoki, som gett reservatet dess namn, har klassats som regionalt mycket värdefullt och nationellt värdefullt vatten i Naturvårdsverkets sammanställning över värdefulla sötvattensmiljöer. Norppujoki har goda öringbiotoper, framförallt när det gäller lämpliga uppväxtplatser. Vattensystemet är i stort sett ofragmenterat, en

Datum
2010-06-08

Diarienummer
511-596-10

NVR ID
NR 2020625

vägtrumma högt upp i systemet är dock partiellt hindrande. Bäckens är endast svagt påverkad av flottledsrensningar.

I södra delen av Norppujoki ingår en bit av våtmarken Isovuoma som har högt klassade naturvärden enligt länsstyrelsens våtmarksinventering. Våtmarken domineras av topogena kärr.

Sammantaget har Norppujoki mycket höga naturvärden som bara finns i skog av hög klass. Det är ett stort område med låg påverkan från skogsbruk. Plockhuggning eller dimensionsavverkning har endast skett bitvis och har inte påverkat naturvärdena i någon större utsträckning. I Norppujoki finns många arter av vedsvampar och lavar som är undanträngda i det brukade landskapet och därmed ovanliga, som t.ex. rynkskinn och liten sotlav. Här finns gott om tjäder och andra skogsfåglar, t.ex. lavskrikan och den sällsynta tretåiga hackspetten.

Länsstyrelsens bedömning

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog med värdefulla våtmarks- och bäckmiljöer och som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskog. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Norppujoki uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och

Datum
2010-06-08

Diarienummer
511-596-10

NVR ID
NR 2020625

Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Norppujoki är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Beslutet har föregåtts av samråd med Pajala kommun som inte har inkommit med svar.

Beslutet har föregåtts av samråd med Övertorneå kommun som avstyrker förslaget. Kommunen anser att de restriktioner som reservaten medför i form av förbud mot skogsbruk, exploatering och arbetsföretag förhindrar möjligheterna att utnyttja den för kommunen betydelsefulla skogliga resursen. De befarar vidare att områdena kommer att bli mindre tillgängliga för allmänheten till följd av avsaknad av drivkraft och ekonomiska resurser att sköta vägar kring reservaten. Kommunen anser även, till skillnad från Länsstyrelsens bedömning, att reservatsavsättningarna strider mot kommunens allmänna intressen.

Länsstyrelsen vill tydliggöra att området har så höga naturvärden att det måste skyddas från exploatering. Myndighetens arbete med skydd av värdefulla skogar sker på uppdrag av regering och riksdag, inom ramen för miljömålet *Levande skogar*. Urvalet av skogar som ska ges skydd som naturreservat styrs av de nationella och regionala strategierna för skogsskydd. Grunden är en värdebaserad ansats där områdenas naturvärden är styrande för urvalet, allt för att de avsättningar som görs för att uppnå miljömålet ska utgöras av skogar med så höga naturvärden som möjligt.

Förslaget har också remitterats till Försvarmakten, SGU, Bergstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Försvarmakten, Skogsstyrelsen och SGU angett att de inte har något att erinra mot förslaget. SGU har dessutom i sitt yttrande givit värdefull information om bergsgrunden i området. Bergsstaten har avstått från att svara.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog är positiv till reservatsbildningen men anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas i beslut och skötselplan för naturvårdande skötsel av naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer dock att beslutet och skötselplanen redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

Korju sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Inget svar har inkommit.

Naturskyddsföreningen i Norrbotten ställer sig i en skrivelse till Länsstyrelsen mycket positiva till reservatsbildningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

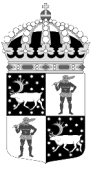
I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Mary Holmgren. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin och länsassessor Fredrik Hannu deltagit.

Per-Ola Eriksson

Mary Holmgren

Bilagor:

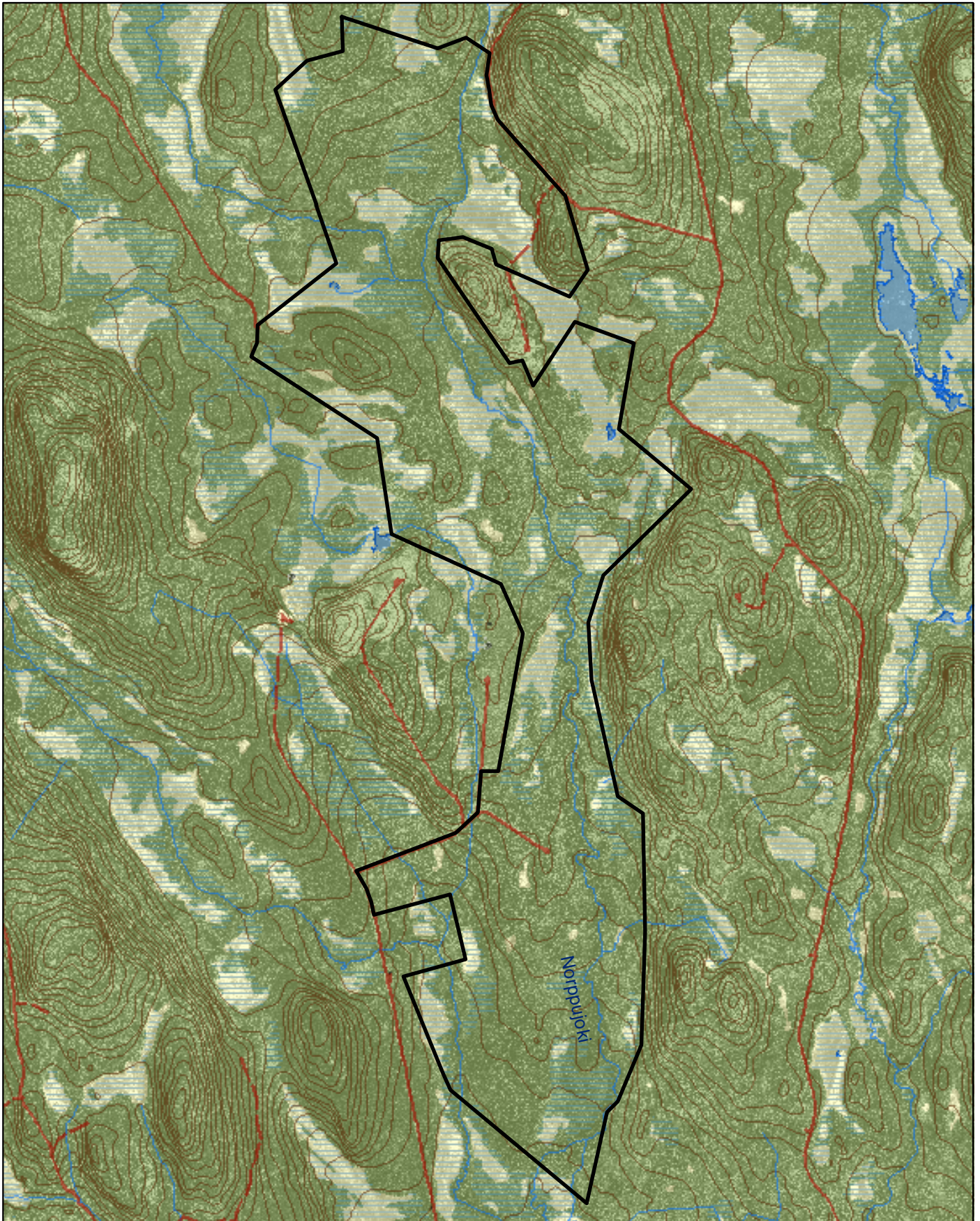
1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Naturreseptatet Norppujoki

Area ca 975 ha

Skala 1:35 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

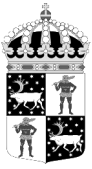
© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturreseptatet

0 0,5 1 1,5 2 km

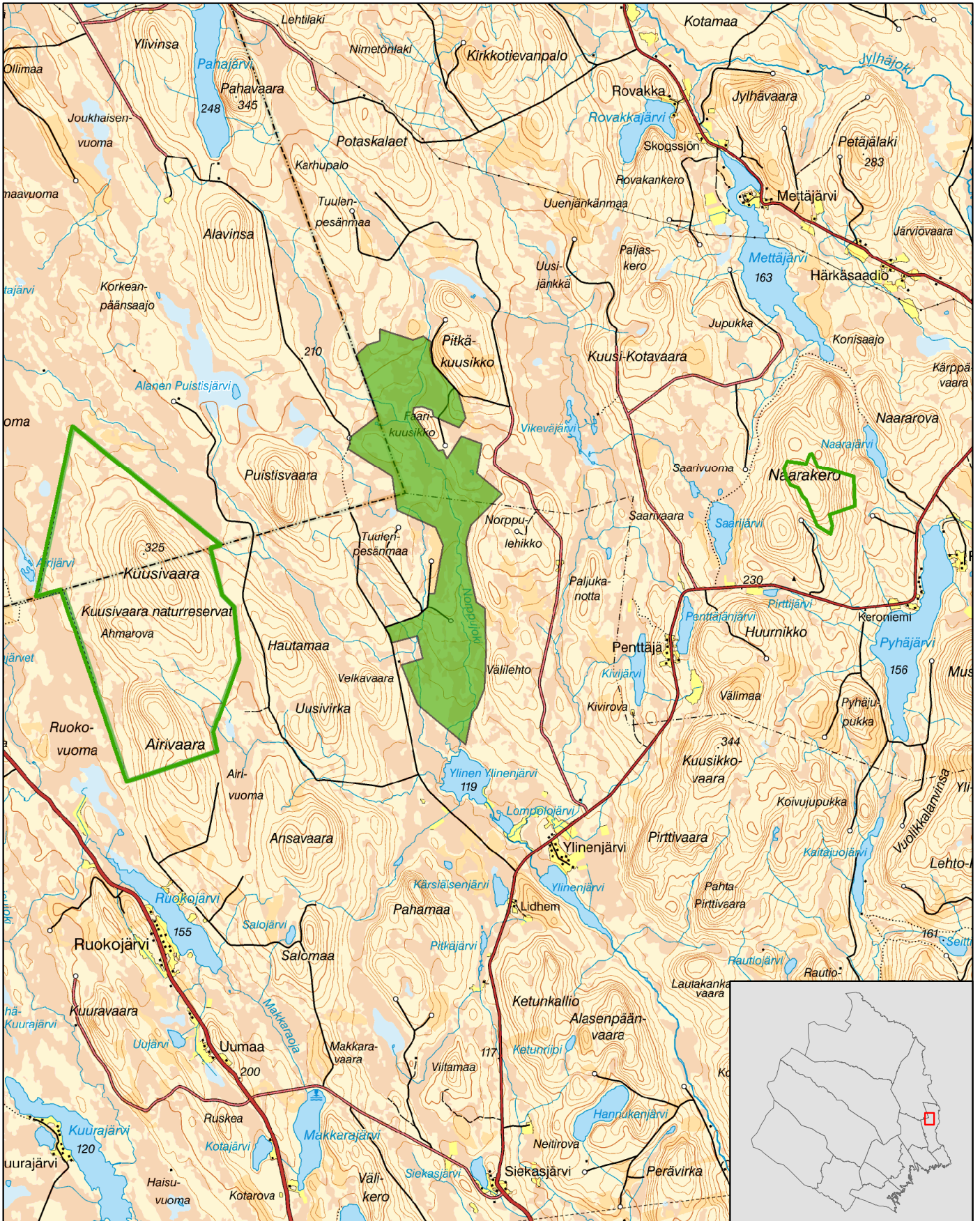

Naturreservatet Norppujoki

Pajala och Övertorneå kommuner

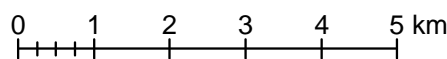
Skala 1:100 000

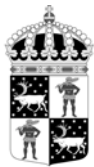
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

- Naturreservatet Norppujoki
- Andra naturreservat

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 3

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET NORPPUJOKI I ÖVERTORNEÅ OCH PAJALA KOMMUNER

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-596-10.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av planterade trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Utvecklings- och arronderingsmark skog

Eventuella skötselåtgärder i områdets utvecklings- och arronderingsmarker bör utredas och tas upp vid en revidering av skötselplanen. Tillsvidare ska dessa områden fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Brand

Då området är relativt stort och skogsbränder är en naturlig störning i naturtypen så bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

GRÄNSER

Naturresevatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter Lantmäteriets inmätning.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Informationstavla med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet. Förslagsvis på plats som markerats på kartan i bilaga A.

Aktuell information om naturresevatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2010-06-08

Bilaga 4

Diarienummer
511-596-10

NVR ID
NR 2020625

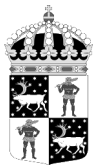
3 (3)

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter Lantmäteriets inmätning
Informationstavla vid reservatet	Snarast efter att reservatet har beslutats
Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-596-10

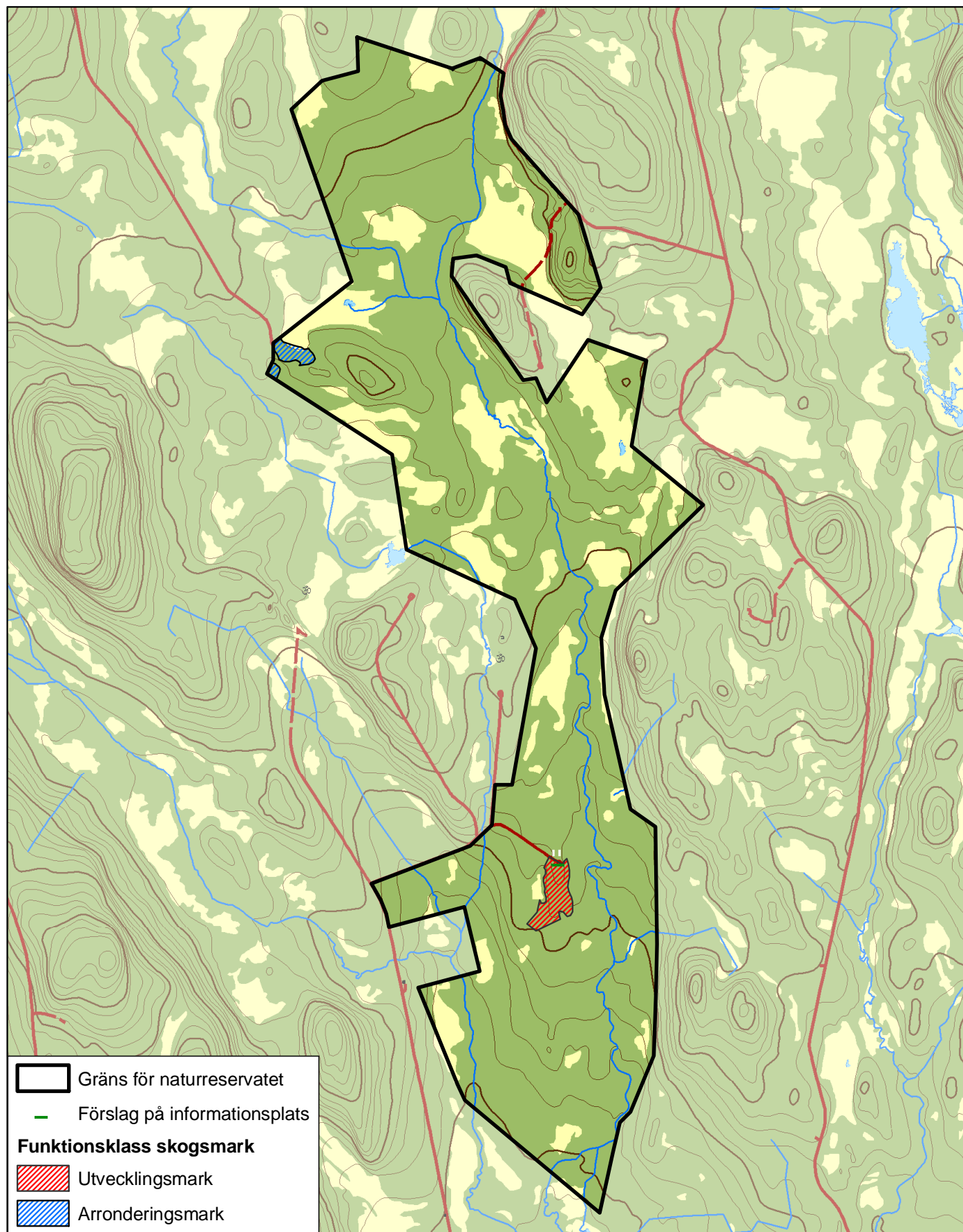
NR 2020625

Bilaga A

Naturreseptatet Norppujoki

Avgränsning, funktionsklasser och information

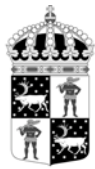
Skala 1:35 000

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 0,5 1 1,5 2 km

Artlista naturreservatet Norppujoki

-signalarter och rödlistade arter

Svampar och lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
2.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
3.	Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT
4.	Ullticka	<i>Phellinus ferrogineofuscus</i>	NT
5.	Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT
6.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
7.	Liten sotlav	<i>Cyphelium karelicum</i>	VU
8.	Sotlav	<i>Cyphelium inquinans</i>	
9.	Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	
10.	Vitskaftad svartspik	<i>Chaenothecopsis viridialba</i>	NT

Fåglar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
11.	Lavskrika	<i>Perisoreus infaustus</i>	NT
12.	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	
13.	Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	
14.	Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2010. VU= Sårbar, NT= Nära hotad.

Källa:

- Länsstyrelsens översiktliga inventering 2004.
- Artdatabanken.